

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економіки та менеджменту
Кафедра економіки та підприємництва

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

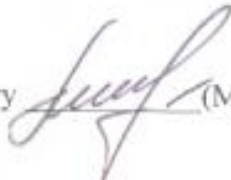
Політекономія
(вибірковий)

Суми – 2023

Розробник: Пилипенко В.В. професор, к.е.н., професор кафедри

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри економіки та підприємництва	протокол №16 від 23 травня 2023 року	
	Завідувач кафедри	Терещенко С.І. (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Декан факультету економіки і менеджменту (М.О. Лишенко)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації (Надіє Тоараміє)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 07.07. 2023 р.

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Політекономія		
2.	Факультет/кафедра	Економіки і менеджменту/економіки та підприємництва		
3.	Статус ОК	Вибірковий		
4.	Програма/Спеціальність, складовою яких є ОК	051 Економіка		
5.	Рівень НРК	6		
6.	Семестр та тривалість вивчення	3, 1-15 тиждень		
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5		
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття) денна/заочна		Самостійна робота
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні
		30	30	–
				90
9.	Мова навчання	українська		
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Пилипенко Вячеслав Валентинович, професор кафедри економіки та підприємництва (ауд.№403а корпус економфака)		
10.1	Контактна інформація	050-595-37-62, dozentsnay@gmail.com		
11.	Загальний опис освітнього компонента	Політекономія вивчає загальні основи економічного життя суспільства; закономірності розвитку суспільного виробництва; механізм дії економічних законів і механізм використання їх людьми у процесі господарської діяльності; істотні риси основних соціально-економічних систем та напрямки їх еволюції. Вивчення навчальної дисципліни «Політекономія» завершується підсумковим контролем у формі іспиту.		
12.	Мета освітнього компонента	комплексне вивчення економічних відносин як форми суспільного виробництва, ґрунтовне пізнання проблем ефективного використання суспільством обмежених виробничих ресурсів і шляхів досягнення максимальних кінцевих результатів щодо задоволення людських потреб, які невинно зростають		
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент є основою при вивченні мікроекономіки, макроекономіки		
14.	Політика академічної доброчесності	Списування – завдання не зараховується. Використання заборонених засобів під час контрольних засобів – відповідь не зараховується. Плагиат – завдання не зараховується (якщо унікальність тексту менше 50%).		
15.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=712		

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК:	Як оцінюється ДРН
Після вивчення поведінкової економіки студент очікувано буде здатен...	
ДРН1: розуміти сутність основних категорій економіки, а також сутність та форми прояву економічних законів	Тести множинного вибору
ДРН2: розуміти сутність і форми власності та аналізувати закономірності їх еволюції; розуміти сутність соціально-економічної системи та відмінності форм їх розвитку	Тести множинного вибору, виконання есе
ДРН3: розуміти сутність та форми товарного виробництва, а також джерела створення та шляхи збільшення додаткової вартості	Тести множинного вибору, виконання есе
ДРН4: розуміти сутність та визначати основні види доходу в ринковій економіці, вміти розраховувати показники ефективності суспільного виробництва	Тести множинного вибору, виконання есе
ДРН5: розуміти необхідність та сутність державного регулювання економіки та аналізувати його наслідки	Тести множинного вибору, виконання есе

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Розподіл в межах загального бюджету часу, денна			Рекомендована література О – основна, Д - додаткова
	Аудиторна робота		Самостійна робота	
	Лк	П.з / семін. з		
Тема 1. Політична економія як наука. 1. Виникнення, основні етапи і напрямки розвитку економічної теорії. 2. Предмет політичної економії та її основні функції. Політична економія та економічна політика. 3. Методи дослідження економічних процесів і явищ. 4. Економічні категорії і закони.	2	2	6	О (1-3) Д (1-3)
Тема 2. Суспільне виробництво, його фактори і результати. 1. Суспільне виробництво і його фактори. 2. Суспільний поділ праці. 3. Ефективність суспільного виробництва.	2	2	6	О (1-3) Д (1-3)
Тема 3. Економічні потреби та інтереси як рушійна сила соціально-економічного прогресу. 1. Сутність, структура економічних потреб і особливості їх розвитку. 2. Зміст економічного закону зростання потреб. 3. Економічні інтереси: суть, види, взаємодія.	2	2	6	О (1-3) Д (1-3)

Тема 4. Економічні відносини власності 1. Економічний зміст власності. 2. Типи та форми привласнення. 3. Еволюція відносин власності в економіці України.	2	2	6	О (1-3) Д (1-3)
Тема 5. Економічна система суспільства. 1. Зміст і структура економічної системи. 2. Принципи класифікації і типи економічних систем.	2	2	6	О (1-3) Д (1-3)
Тема 6. Сутність і генезис товарного виробництва. Економічний закон вартості. 1. Генезис форм господарства. 2. Товар, його властивості і суперечності. 3. Функціонування товарного господарства та його закони.	2	2	6	О (1-3) Д (1-3)
Тема 7. Капітал і наймана праця в розвинутому капіталістичному товарному виробництві. 1. Капітал як економічна категорія 2. Всезагальна формула капіталу, її суперечності та їх вирішення. 3. Додаткова вартість 4. Відтворення робочої сили та відповідне державне регулювання	2	2	6	О (1-3) Д (1-3)
Тема 8. Сутність і еволюція грошей. Інфляція 1. Виникнення і розвиток грошових відносин. 2. Закон грошового обігу і механізм його дії. Інфляція.	2	2	6	О (1-3) Д (1-3)
Тема 9. Ринок і механізм його функціонування. Конкуренція і монополія 1. Економічний зміст ринку і його функції. 2. Теорія попиту і пропозиції. 3. Умови існування цивілізованого ринку і шляхи становлення ринкової економіки. 4. Конкуренція як економічний закон. Конкуренція і монополія.	2	2	6	О (1-3) Д (1-3)
Тема 10. Економічні основи індивідуального відтворення. 1. Кругообіг і оборот капіталу як процес індивідуального відтворення. 2. Економічний механізм відтворення основного капіталу. 3. Витрати виробництва як передумова виробництва. 4. Вартість товару і його ціна. 5. Принципи розподілу доходів. 6. Заробітна плата 7. Прибуток як економічна категорія.	2	2	6	О (1-3) Д (1-3)
Тема 11. Аграрні відносини і земельна	2	2	6	О (1-3)

<p>рента.</p> <p>1. Особливості відтворення в аграрному секторі економіки.</p> <p>2. Аграрні відноси.</p> <p>Рентні відносини.</p>				Д (1-3)
<p>Тема 12. Суспільне відтворення. Суспільний продукт, національний дохід та їх розподіл</p> <p>1. Сутність і елементи суспільного відтворення.</p> <p>2. Відтворювальна структура суспільного продукту.</p> <p>3. Економічне зростання і його чинники.</p> <p>4. Суспільний продукт і його форми.</p>	2	2	6	О (1-3) Д (1-3)
<p>Тема 13. Держава в сучасній ринковій системі господарства.</p> <p>1. Об'єктивна необхідність і сутність державного регулювання економіки.</p> <p>2. Основні моделі державного регулювання економіки і причини їх еволюції.</p> <p>3. Основні напрями і цілі державного регулювання економіки.</p> <p>4. Структурна перебудова економіки - важливий напрямок економічної політики Уряду України.</p>	2	2	6	О (1-3) Д (1-3)
<p>Тема 14. Світове господарство</p> <p>1. Світове господарство: його суть та структура.</p> <p>2. Міжнародна економічна інтеграція.</p> <p>3. Світогосподарські зв'язки та їх форми.</p> <p>4. Міжнародна валютна система</p>	2	2	6	О (1-3) Д (1-3)
<p>Тема 15. Економічні аспекти глобальних проблем</p> <p>1. Причини виникнення та суть глобальних проблем.</p> <p>2. Основні глобальні проблеми сучасності</p> <p>3. Міжнародне співробітництво в розв'язанні глобальних проблем та розвитку світового господарства.</p>	2	2	6	О (1-3) Д (1-3)
ВСЬОГО	30	30	90	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)
ДРН1: розуміти сутність основних категорій економіки, а також сутність та форми прояву економічних законів	Лекція, практичне заняття, дискусія,	Опрацювання теоретичного матеріалу
ДРН2: розуміти сутність і форми власності та аналізувати закономірності їх еволюції; розуміти сутність соціально-економічної системи та відмінності форм їх розвитку	Лекція, практичне заняття, дискусія, дебати	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка есе
ДРН3: розуміти сутність та форми товарного виробництва, а також джерела створення та шляхи збільшення додаткової вартості	Лекція, практичне заняття, дискусія, дебати	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка есе
ДРН4: розуміти сутність та визначати основні види доходу в ринковій економіці, вміти розраховувати показники ефективності суспільного виробництва	Лекція, практичне заняття, дискусія	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка есе
ДРН5: розуміти необхідність та сутність державного регулювання економіки та аналізувати його наслідки	Лекція, практичне заняття, дискусія	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка есе

5. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Есе 1	20/20%	До 7 тижня
2.	Есе 2	20/20%	До 13 тижня
3.	Тестування	30/30%	Протягом семестру
4.	Іспит (письмова відповідь на відкриті питання)	30 / 30%	За графіком сесії

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Есе 1	<12 балів	12-14	15-18	19-20
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання</i>	<i>Виконані усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>
Есе 2	<12 балів	12-14	15-18	19-20
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання</i>	<i>Виконані усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>
Тестування	<i>Кількість балів визначається кількістю правильних відповідей</i>			
Іспит	<5 балів	5-15 балів	15-27 балів	27-30 балів
	<i>Студент погано орієнтується в теоретичному матеріалі, розрахункове завдання не виконано</i>	<i>Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, розрахункове завдання виконано з суттєвими помилками</i>	<i>Студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі, розрахункове завдання виконано з несуттєвими помилками</i>	<i>Студент відмінно орієнтується в теоретичному матеріалі, розрахункове завдання повністю виконано</i>

5.2. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Тестування в (Moodle / Quizizz)	По закінченню кожної теми
2	Письмовий зворотний зв'язок на есе	Протягом 1 тижня після виконання

5.3. Шкала оцінювання, що діє в Університеті

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, кваліфікаційної роботи	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		
69-74		
60-68	задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники/посібники

1. Базилевич В.Д. Економічна теорія: Політекономія / В.Д. Базилевич, Н.І. Гражевська. К.: Знання, 2014. 710 с.
2. Політична економія: навчальний посібник / М. С. Бріль, О. М. Кліменко, І. Ф. Лісна та ін. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 280 с. <https://cutt.ly/fwyyW46R>
3. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Економічна теорія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійними програмами економічних спеціальностей / Укладач: Артеменко Л. Б. Тернопіль: ТНТУ. 2022. 88 с. https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/40723/3/Artemenko_Konspekt_lektsiy_Ekonomichna_teoriya.pdf

6.1.2. Методичне забезпечення

1. Пилипенко В.В. Політекономія. Методичні вказівки для проведення практичних занять та самостійної роботи для студентів 2 курсу спеціальностей 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 074 «Публічне адміністрування», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», вищих закладів освіти III - IV рівнів акредитації/ Суми, Сумський національний аграрний університет, 2019 - 32с.
2. Е-курс «Політекономія». URL: <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=712>

6.2. Додаткові джерела

1. Адам Сміт. Дослідження про природу і причини багатства народів / Адам Сміт; О. Васильєв, М. Межевкіна, А. Малівський. Київ: Наш формат, 2018. 736 с.
https://shron1.chtyvo.org.ua/Smit_Adam/Bahatstvo_narodiv_Doslidzhennia_pro_pryrodu_ta_prychyny_dobrobutu_natsii.pdf?
2. Шумпетер Й. А. Капіталізм, соціалізм і демократія. К.: Основи, 1995.
https://shron1.chtyvo.org.ua/Shumpeter_Yozef_A/Kapitalizm_sotsializm_i_demokratiia.pdf?
3. Бергер П. Л. Капіталістична революція: П'ятдесят пропозицій щодо процвітання, рівності і свободи: Пер. з англ. К.: Вища шк., 1995.